

Recenze

Recenze monografie autora – Daniel P. Bagge

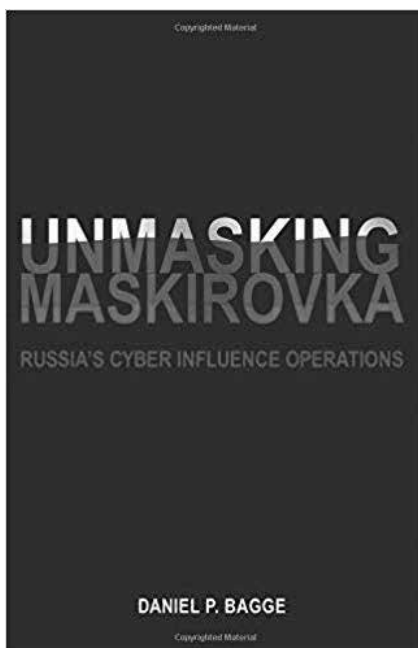
Miroslava Pavlíková

UNMASKING MASKIROVKA: RUSSIA'S CYBER INFLUNCE OPERATIONS

Unmasking Maskirovka: Russia's Cyber Influnce Operations je knižní prvotinou současného kybernetického ataše za Českou republiku pro Spojené státy americké a Kanadu a bývalého ředitele odboru kybernetických bezpečnostních politik Národního úřadu pro kybernetickou a infomační bezpečnost Daniela P. Bagge. Kniha o 251 stranách vydaná nakladatelstvím Defence Press není výstupem z jeho aktivit v úřadu nebo reprodukcí politik České republiky k tématu informačních operací, ale vlastním výzkumným dílem založeným na zájmech autora. Že téma autora zajímá či jej jednoduše „baví“, je při čtení knihy rozpoznatelné a umožňuje i čtenáři toto nadšení s autorem sdílet. Kniha si najde čtenáře v několika oblastech. Jako užitečná, stručná a jasná příručka v aktuálním, zajímavém, ale i spleťtém tématu poslouží policy makerům, akademikům, studentům bezpečnostních studií nebo vojenských oborů, ale rozhodně i vyšším vojenským důstojníkům.

Unmasking maskirovka nabízí nejprve teoretický diskurz pro dnes často skloňovanou problematiku ruské informační války, který je autorem prokládán kontrasty s historickými koncepty vojenské vědy. Autor prezentuje také jakousi univerzalitu těchto konceptů, kdy upozorňuje na jejich platnost v současnosti. Svůj přístup k práci s daty popisuje jako doktrinní a historickou analogii konceptů pro digitální éru. Druhá část knihy poté překvapuje autorovými originálními analytickými výstupy a návrhem nástroje i pro budoucí analýzy.

V úvodní kapitole se autor věnuje vlivovým operacím, zejména jejich teoretickému vymezení a důležitosti v dnešním vojenství. Zdůrazňována je potřeba širší perspektivy pro operování s kyberprostorem, nelpění na technikáliích, ale vymezení stejného prostoru i sociálně psychologické sféře. Následně se věnuje klamání (*deception*) a souvisejícím

termínům jako je klamání politické nebo vojenské. Autor se dostává též k vysvětlení tulkové maskirovky.

Na dalších stranách se Bagge posouvá k hlavnímu aktérovi celé knihy – Ruské federaci a jejím postojům k operacím v kyberprostoru. Zmiňován je koncept aktivních opatření (*active measures*) a následné dovedení čtenáře až po pro autora podstatný teoretický model reflexivní kontroly.

Pro čtenáře je osvěžujícím překvapením, že už po pár stránkách teoretických diskuzí přichází autor s prvními analytickými vstupy. Ocenit se dá zejména tendence stavět teorii či tvrdá data do kontrastu s realitou a dobře známými událostmi, které pokud se neobjevily v médiích, tak o nich má povědomí vědecká či bezpečnostní sféra. Tato skutečnost zpřístupňuje diskurz knihy a nenudí. V podobném duchu se nese i část představující ruské strategické dokumenty a jejich manipulaci s informačním bojem. Bagge vybírá jejich podstatné části a komentuje je s pomocí reálií či dat od jiných autorů. Formát těchto mikroanalýz není nijak přesně daný, nicméně Baggeho cílem není podat vyčerpávající akademickou analýzu.

Předěl mezi řekněme úvodní a hlavní analytickou částí tvoří kapitola *Cyber Relation to Information Superiority and Reflexive Control*. Kapitola působí dojmem samostatné jednotky, která by dobře plnila svoji roli na kterémkoliv místě v knize, spíše však v úvodu. Co akademického čtenáře zaujme, je absence odkazů na zdroje. Nabízí se tak vysvětlení, že autor vycházel ze svých expertních znalostí.

Hlavní analytická část s nadpisem *Reflexive Control: Cyber Related Examples* pracuje s popisem nástrojů dle S.A. Komova. Je zde opět velmi šikovně propojena teorie s praktickými příklady, tentokrát se směřováním na ukrajinský konflikt a roli Ruska v něm. Znovu se odkáží na roli akademického čtenáře, který by možná ocenil hlubší operacionalizaci a triangulaci zdrojů, avšak pro účely knihy je autorovo vymezení dostačující. Výstupem kapitoly je návrh analytického nástroje DOPES, který bude hodnotit několik elementů kybernetických operací (*Distraction, Deception, Divisison, Deterrence, Overload, Paralysis, Pacification, Provocation, Pressure, Exhaustion, Suggestion*). Ten pak sám v následující kapitole aplikuje na ukrajinský konflikt, tedy jednotlivé kampaně v jeho rámci. Výstup je působivou ukázkou toho, jak lze systematicky analyzovat těžce uchopitelné a prisuzovatelné události. Sám autor přiznává, že se jedná jenom o ilustrativní výčet a rozhodně neabsolutní popis, což ovšem v této oblasti ani není možné. Hlavním přínosem je návrh analytického rámce, který může být dále používán a upravován i na odborné úrovni.

Závěrečná část není, jak by se možná nabízelo, soupisem doporučení pro policy makery jak proti ruským vlivovým operacím postupovat. Bagge naopak přichází s tzv. „must-nots“, které představují pro ruský režim jakési červené linie, jež nesmí překročit, aby byl zachován. Chytrý čtenář však pochopí, že mohou zároveň sloužit jako pomyslný návod k tvorbě protiopatření.

Snadné proplouvání knihou možná pro někoho naruší méně kvalitní ilustrační obrázky, zejména pak obrázek č. 5 na straně 129. Hnidopichy pak může rozhodit ponechání samohlásek na koncích vět a anarchie v zarovnání odstavců v seznamu zdrojů. Nakladatel zřejmě tak své přednosti prokazuje obsahem.

Unmasking maskirovka by se měla stát první volbou pro policy makery a vojenský personál, který se snaží pochopit a zorientovat v aktuální problematice ruských vlivových operací. I věčně zaneprázdnění a na krátké analýzy zvyklí čtenáři (zejm. vyšší státní

úředníci) zvládnou knihu svižně projít a získat vše potřebné, aby mohli se znalostí tématu reagovat na aktuální strategické výzvy. Kniha by také mohla plnit funkci doporučené literatury pro studenty vojenských a bezpečnostních oborů, kterým nabídne adekvátní a snadno stravitelný exkurz do ruských vlivových operací.

Autor: ***Mgr. Miroslava Pavlíková**, narozena v roce 1990. V letech 2010 – 2013 absolvovala bakalářský studijní program Politologie a Bezpečnostní a strategická studia. V období 2013 – 2016 pak magisterský obor Bezpečnostních a strategických studií. Zároveň v roce 2014 studovala program Politics, History and International Relations na Department of PHIR v Loughborough University ve Velké Británii. V současnosti studuje doktorský program Politologie na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně.*